

TISOVSKÝ MESAČNÍK

www.tisovec.com

69. výročie SNP v Tisovci

Mesto TISOVEC, Mesto REVÚCA, Obec MURÁŇ, Oblastný výbor SZPB Rimavská Sobota, Oblastný výbor SZPB Rožňava, Základná organizácia SZPB Tisovec pripravili 6.9.2013 v Tisovci oslavy 69. výročia Slovenského národného povstania a stretnutie odbojárův a mládeže oblastných výborův Rimavská Sobota a Rožňava.

69. výročie Slovenského národného povstania zaznamenalo tento rok rekordnú návštevnosť. Myšlienka spomienky SNP sa niesla v duchu dôležitosti poznania

minulosti nášho národa najmä v radoch našej mládeže. Doobed a sa v priestoroch Obradnej siene MsÚ v Tisovci, Základnej školy Dr. V. Clementisa i MsKS v Tisovci konali besedy so

žijúcimi účastníkmi SNP, ktorých sa zúčastnili žiaci ZŠ z Muráňa, Hnúšte, Hrachova i Tisovca.

Súčasťou programu bol pietny akt kladenia vencův na pamätník SNP, vojsko sa postaralo o dymový efekt vo farbách slovenskej vlajky, zneli výstrely počas spevu slovenskej hymny, ktorú zaspieval Mužský spevokol Dr. Samuela Daxnera, príhovor mal aj prvý tajomník Veľvyslanectva Ruskej federácie v SR Konstantin Kulbida

(dokončenie s.2)

Zmluva o spolupráci partnerských miest V 4

20. septembra 2013 prebehol v obradnej sieni mestského úradu v Tisovci slávnostný akt podpísania zmlúv o medzinárodnej spolupráci družobných

miest v Poľsku, Maďarsku a Česku.

V minulosti mal Tisovec zmluvu o medzinárodnej spolupráci so spriatelennými mestami Nowy Zmigród (Poľsko), Ludgeřovice (Česká republika), Putnok (Maďarsko) a platnosť oficiálnej spolupráce vypršala

(dokončenie s.2)

Clementisove dni 2013

Tretí septembrový vikend sa v Tisovci nesie v slávnostnej atmosfére. Tradične organizujeme Clementisove dni. Tohtoročné sa uskutočnili 20. - 21.9.2013. Dnes už ide o celoštátne ľavicové stretnutie s najdlhšou tradíciou na Slovensku, ktoré je motivované spomienkou na vynikajúceho predstaviteľa slovenskej politiky, kultúry a publicistiky v medzivojnovom období, účastníka protifašistického odboja, intelektuála ľavicového politického myslenia, organizátora kultúrneho a spoločenského života a na diplomata Vladimíra Clementisa, ktorého nedožité 111. narodeniny sme si na podujatí pripomenuli. Zároveň si tento rok pripomíname aj 61 rokov od jeho popravy.

Záštitu nad podujatím prijal podpredseda vlády a minister zahraničných vecí Miroslav Lajčák. Prvý turistický pochod sa uskutočnil 18. septembra 1982 a tento rok sa konal už jeho 32. ročník. V rámci pietneho aktu položil kvety k pomníku významného tisovského rodáka aj minister školstva Dušan Čaplovič.

V piatok 20.9. sa konal v evanjelickom kostole Koncert venovaný obetiam represálií 50. rokov. Všetkých prítomných, hostí i občanův mesta, privítal Br. senior Mgr. Dušan German, po ňom

vystúpili Mužský spevokol Sama Daxnera z Tisovca a hostia z partnerských miest: 2 piesne zaspievala Szabó Fanni, žiačka ZŠ v Putnoku a hrou na organe sa predstavil Szymon Buczyński z Noweho Žmigródu. V druhej polovici koncertu sa predstavili sympatické členky Tria Impressia z Bratislavy.

V sobotu 21.9. sa okolo 300 nadšencův turistiky a prírody vybralo na diaľkový pochod zo Zbojsk do Tisovca. Jesenné počasie vydržalo a nenarušilo hladký priebeh akcie. Občerstvenie tohto roku zabezpečovali Mestské lesy Tisovec a ich guláš bol výborný. Svoj stánok mali aj členky Partnerstva Muránska planina - Čierny Hron, v ktorom propagovali okrem iných aktivít aj Huculskú magistrálu.

O 16-tej hodine sa všetci stretli v Tisovci pri pamätníku Dr. V. Clementisa pred Základnou školou. Po pietnom akte v rámci kultúrneho programu sa predstavili členky a členovia Spevacekej skupiny Klubu dôchodcov z Tisovca s korepetitorkou Ľubkou Sabovou a na tribúne pokračoval skvelý koncert hudobnej skupiny SLOVAK TANGO z Banskej Bystrice. Staré hitovky 30-tych rokov minulého storočia v novom modernom hudobnom prevedení zaujali všetky vekové kategórie divákův a vyslúžili si zaslúžený aplauz.

Miroslava Kojnoková

PIĽANSKÉ ZASADANIE MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Konalo sa tak, ako to

v septembri býva zvykom,

v Kultúrnom dome m.č. Rimavská Píla a to 26.9.2013. Na zasadnutí schválilo:

- Zmeny a doplnky č. 2 Zásad odmeňovania poslancov a členov komisií Mestského zastupiteľstva v Tisovci
- úpravu rozpočtu ZŠ na rok 2013 vo forme Rozpočtového opatrenia č. 1/2013 a č. 2/2013 podľa prílohy k tomuto uzneseniu
- úpravu rozpočtu ZUŠ na rok 2013 vo forme Rozpočtového opatrenia č. 3/2013 podľa prílohy k tomuto uzneseniu
- Zámer projektu „Modernizácia farmy objektu Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia“ bez procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie
- použitie finančného daru od spoločnosti CALMIT spol. s r. o., na nákup drviča biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu typ Negri R 240 Honda GX 390 s hydraulickým posuvom a podvozkom na kolesách vybraného na základe verejného obstarávania za cenu 8 098,80 €
- žiadosť Igora SOKOLA, bytom Tulsá 5302/97, 974 04 Banská Bystrica o prenájom časti pozemku parc. č. CKN 7008/1, evidovanej ako trvalé trávne porasty o celkovej výmere 700 m² na poľnohospodárske účely za 5€/rok. Doba nájmu: do 31. 12. 2014
- žiadosť PaedDr. Zory KÉRYOVEJ, bytom Francisciho 804, 980 61 Tisovec o prenájom časti pozemku parc. č. CKN 33, evidovanej ako zastavané plochy a nádvoria o celkovej výmere 20 m² za účelom umiestnenia mobilnej garáže za 1,70 €/m²/rok, t. j. za celkovú sumu 34 €/rok. Doba nájmu: do 31. 12. 2014.
- Dodatok č. 5 k zmluve o nájme nebytových priestorov zo dňa 28. 11. 2006 podľa prílohy k tomuto uzneseniu
- návrh ceny tepla spoločnosti Služby mesta Tisovec, s. r. o. pre rok 2014 podľa prílohy č. 5 k vyhláske č. 222/2013 Z. z. priloženej k tomuto uzneseniu
- ukončenie nájomnej zmluvy zo dňa 14.3.2013 – prenájom 1-izbového bytu č. 25 v 30 b. j. na ulici Jesenského č. s. 1470 v Tisovci v zmysle čl. IV. "Zánik nájmu" ods.2. písm. a) nájomnej zmluvy písomnou dohodou k 30. 9. 2013 pre žiadateľa Milana ĎURIÁKA
- zaradenie do návrhu XLV. Poradníka na

pridelenie voľných bytov v 30 b. j. na ulici Jesenského č. s. 1470 v Tisovci nasledovných uchádzačov:

Mgr. Martina MANICOVÁ, dvojizbový byt, alternatíva jednoizbový byt

Jarmila BALÁŽOVÁ, dvojizbový byt

- pridelenie bytu č.8 a bytu č.25 v zmysle schváleného návrhu XLIV. Poradníka na pridelenie voľných bytov v 30 b. j. na ulici Jesenského č. s. 1470 v Tisovci pre nasledovných uchádzačov:

Márie PIVOVARČIOVÁ, 1-izbový byt č.8, doba prenájmu od 1.10.2013-30.9.2014

Milan ĎURIÁK, dvojizbový byt č. 25, doba prenájmu od 1. 10. 2013 – 30. 9. 2014

- pridelenie bytu č. 21 v zmysle schváleného návrhu XLV. Poradníka na pridelenie

voľných bytov v 30 b. j. na ulici Jesenského č. s. 1470 v Tisovci pre nasledovnú uchádzačku:

Jarmila BALÁŽOVÁ, dvojizbový byt č. 21 od 1. 10. 2013 – 30. 9. 2014

- zrušenie XLI. Poradníka na pridelenie voľných bytov v 30 b. j. na ulici Jesenského č. s. 1470 v Tisovci, ktorý bol schválený MsZ v Tisovci uzn. č. 309/2012 dňa 30. 8. 2012

nasledovným uchádzačom: Vojtech OLÁH, 1-izbový byt, alternatíva dvojizbový byt na základe jeho žiadosti,

že už nemá záujem o pridelenie predmetného bytu

Luboš MAZÚR, 2-izbový byt z dôvodu, že v našom meste nemá trvalý pobyt, ani pracovný pomer

neschválilo:

- umiestnenie zariadení používaných pri prevádzkovaní videohier na území mesta Tisovec – v priestoroch objektov CAFFÉ DARIAN, ul. Jozeffyho č. 2 a

REŠTAURÁCIA HRADOVÁ, Štefánikova 629 na obdobie od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014

vzalo na vedomie:

- Informáciu primátora mesta o zabezpečení rozvoja hospodársko-spoločenského života m. č. Rimavská Píla

- Správu o činnosti Výboru m. č. Rimavská Píla za obdobie jún 2012 – august 2013

- Informáciu o voľbách do orgánov samosprávnych krajov dňa 9. 11. 2013

- Informáciu o vytvorení volebných okrskov a

určení volebných miestností nasledovne:

VOLEBNÝ OKRSOK č. 1 - HÁMOR

miestnosť: budova Mestských lesov s.r.o., Tisovec, Sládkovičova č. s. 271

ulice: Bánovo, Hviezdoslavova, Kľak, Lavkovo, Partizánska č. 105 – 138, Podhradová, Sládkovičova, Zbojská

počet voličov: 462

VOLEBNÝ OKRSOK č. 2 – MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO /stará časť/

miestnosť: budova MsKS, Jesenského č. s. 835, Tisovec

ulice: Bakulínyho, Nám. Dr.V.Clementisa, Francisciho, Jozeffyho

počet voličov: 804

VOLEBNÝ OKRSOK č. 3 – MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO /nová časť/

miestnosť: budova MsKS, miestnosť Klubu dôchodcov, Jesenského č. s. 835, Tisovec

ulice: Dielik, Jesenského, Malinovského, Muránska, P.Šifrika, Partizánska č.94 – 104, 139 – 167, Štefánikova, Šťavica

počet voličov: 858

VOLEBNÝ OKRSOK č. 4 – DAXNEROV DOM

miestnosť: budova Daxnerovho domu, Daxnerova č. s. 745, Tisovec

ulice: Daxnerova, Markovo, E.Štúra, Suché Doly

počet voličov: 765

VOLEBNÝ OKRSOK č. 5 – RIMAVSKÁ PÍLA

miestnosť: budova Kultúrneho domu, Hlavná č. s. 76 Rimavská Píla

ulice: Cigánska osada, Dlhá, Družstevná, Hlavná, Partizánska, Vansovej, Železničná

počet voličov: 388

- určenie zapisovateľov:

okrsok č. 1: Mgr. Lucia PUSTAJOVÁ

okrsok č. 2: Jaroslava HRUŠKOVÁ

okrsok č. 3: Eva CABANOVÁ

okrsok č. 4: Ing. Danka BÁLINTOVÁ

okrsok č. 5: Božena BRÁDŽANOVÁ

z materiálov MsZ spracovala redakcia

(dokončenie článku „69. výročie SNP“ zo s.1)

a nechýbal ani kultúrny program, v ktorom sa predstavili Dychová hudba GEMERČANKA z Revúcej, Dychová hudba HRADOVANKA z Tisovca, Fújaristi z Tisovca a Rožňavy, Folklórny súbor Dubiná, Spevácka skupina z Vyšnej Slanej, Spevácky súbor LEVENDA z Muráňa, Spevácky súbor POĽAN z Muránskej Dlhej Lúky, Folklórny súbor z Tisovca a Folklórny súbor RIMAVAN z Rimavskej Soboty.

Vence boli položené aj na pamätníku na Dieliku, kde počas povstania došlo k bojom. Primátor Tisovca Peter Mináč vyzdvihol fakt, že sa v meste vrátili k spoločným oblastným oslavám Rožňavy a Rimavskej Soboty. Prvý tajomník Veľvyslanectva Ruskej federácie v SR Konstantín Kulbida vyjadril vďaka všetkým, ktorí i po desiatkach rokoch nezabudli na obete ruských vojakov v boji za oslobodenie slovenského národa spod fašistickej okupácie a zachovávať spomienku a starajú sa o pamätníky SNP.

Občania a návštevníci neostali hladní, pripravený bol guľáš a stánky s občerstvením, jarmok ľudových remeselníkov i atrakcie pre deti.

(red.)

(dokončenie článku „Zmluva o spolupráci...“ zo s.1)

pred rokom a pol. Aj napriek vypršaniam platnosti zmluvy vzájomná spolupráca nezanikla, dobré vzťahy nevyhasli a aj počas tohto obdobia ostávali obce v kontakte.

Predstavitelia miest sa rozhodli obnoviť oficiálnu spoluprácu a formou zmluvnej dohody stanoviť vzájomné záväzky a naplánovať spoločné projekty. Primátor Tisovca Peter Mináč vyjadril radosť na tým, že sa podarilo zosúladiť časový harmonogram všetkých starostov spriatelenej obce a stanoviť deň podpisu zmlúv práve v čase priebehu Clementisovej cesty, ktorá sa každoročne v Tisovci usporadúva. Všetci štyria predstavitelia miest sa stretli v obradnej sieni mestského úradu v Tisovci a podpísali novú zmluvu na časové obdobie desiatich rokov.

Tisovec má vo svojej družbe aj americké mesto Shenandoah, s ktorým sa osvedčila vzájomná pomoc a spolupráca v rozvoji miest. Mesto Shenandoah, leží v povodí rieky Misouri v americkom štáte IOWA. Má zhruba 5500 obyvateľov. Shenandoah je nazývané aj "Mesto záhrad" z dôvodu sídla záhradníckej firmy, organizovania záhradníckeho festivalu a upravených záhrad v meste. Primátormi miest Tisovec a Shenandoah bolo podpísané Memorandum porozumenia.

(redakcia)

Kujoni, beťári a ostatní občania

Vrávi sa, že táto doba ukáže charaktery, usilovnosť, ľahostajnosť, závisť, to je mozaika našej slovenskej tak trochu demokracie ako si ju nazývame, ale je to aj doba príležitostí. Či už pracovných, vzdelávacích, ale i príležitostí dostať ľudí o peniaze, majetok a urobiť ich nešťastnými, ustarostenými. Pridávajú sa k tomu zdravotné problémy a komplikovaný životný údel máme pred sebou. Naši politici nám dotvárajú náš údel svojimi súbormi a hľadaním svojich práv, ktoré nám vnucujú, to sú tí politickí kujoni. Tí kujoni, aby nám to spestrili usporiadajú aj bitku v parlamente a potichu si sem tam prihrávajú nejaký ten majetok. Zvyk, kradnúť zo spoločného, alebo cudzieho nám ostal ešte z minulého režimu, ľahostajnosť tých ostatných občanov umožňuje také správanie.

Vládnuť by mali elity tejto spoločnosti, bez rozdielu politických tričiek.

Keď niečo nevyjde, skrachuje banka, podnik, nevyplatia sa mzdy, požičajú sa peniaze, samozrejme sa akosi nevracajú a to je tá kategória beťárov, ktorým chtiac, nechtiac prepáčime. V podstate to zaplatíme vo forme daní a nebadaného zvyšovania cien. Za dobrú cenu vo výpredaji nám ponúknu tovar, za kvalitou sa nám nechce a beťárstvo je na svete. Nájazdy so všelijakými tovarmi, ktoré nám núkajú na tržniciach až po podomových obchodníkov, ktorí sa už smelo môžu nazvať kombinované: Kujon- beťár. Slabšie povahy si odnášajú riady, paplóny, zdravotné potreby, ktoré možno nikdy nepoužijeme, ale podstatné je že sa premiestnia naše peniaze z peňaženiek k týmto predajcom. Občania sú väčšinou slušní, dôverčiví hlavne tí starší. Je tu tutlaná nespokojnosť aj

v Tisovci sa poukazuje na veľké sociálne rozdiely a nedostatok pracovných príležitostí. Starnúci Tisovec bude potrebovať kvalitné sociálne programy a pár tých ochotných ľudí to nezvládne, je tu potrebná profesionalizácia, choroby, osamelosť sa nedajú nahradiť sporadickými akciami. Sú to znaky tejto doby, tohto regiónu, ktorý budi zdanie usporiadania, spokojnosti pre krátkodobých návštevníkov. Je tu potrebné podporiť a aktivizovať organizácie športového a kultúrneho charakteru.

Spokojnosť ľudí vo veľkej miere závisí na miere nerovnosti v spoločnosti v ktorej žijú.

Až sú tie rozdiely veľké, môže sa zvyšovať agresivita, nespokojnosť. Volebné programy a spoločnosť bude musieť pre všetkých garantovať, kvalitné zdravotníctvo, kvalitné vzdelávanie, bezpečnosť ľudí, dopravu. Kultúrny až pekný verejný priestor a tým vymedziť z tejto spoločnosti, kujonov a beťárov.

U tom je budúcnosť Tisovca a Rim. Píly. Toto by malo byť hlavným politickým a zároveň ekonomickým programom nielen týchto blížiacich sa volieb.

Tápanie v národnej ekonomike a chyby štátneho aparátu nás vyjdú vždy drahé. Táto doba na Slovensku zaviedla nový pojem: **Pochybenie** týmto slovom sa zľahčujú nedostatky v štátnom aparáte. Ale my ostatní robíme len chyby. Pochybenie sa kvalifikuje ako beťárstvo, ale drahé.

Beťárstvá by sa mali robiť iba v krčme a na oslavách, tam patria, a nie v celej našej slovenskej spoločnosti.

Vladimír Pašiak

Už sa jesení...

A už je to tu...
Je koniec rozmarnému letu,
saharským páľavám,
krutému úpeku
bez kvapky dažďa,

keď všetky prosby k nebu,
modlitba každá
o štipku vlahy pre zem
vychádzali nazmar.

Je koniec letu.
Už sa jesení.
Skorými večermi,
dlhšími nocami
i chladom pred dvermi,
premenou zelene
na farby jesenné.

Už sa jesení.
Leto sa začína
so zimou splietat'
a žiarivé októbrové babie dni

sú už len tradičným
beznádejným kriesením
umierajúceho leta.

Smrť už ním zmieta.
A jeho agóniu
dôstojne smútkom prizdobuje
jasavým povetím poletujúca
ligotavá
pavučinová
pieta...

František Bábela
Tisovec, 17.9.2013

Športový areál Rudolfa Valenta (ŠARV)

ponúka mnoho aktivít, z ktorých najobľúbenejšou je tenis. Tenisovým nadšencom sme ponúkli aj možnosť osobného trénera Kaja Udvardyho z Rimavskej Soboty, ktorý nám pomáhal zdokonaľovať sa v tenisovom umení. Vďaka nemu sa tenisu priučili nielen dospelí ale aj deti, ktoré si v tomto športe našli veľkú obľubu.

Relax a radosť z plávania našli plavci pri večernom kúpaní, organizovanom každý deň po 18-tej hodine, keď sme mali tropické horúčavy.

Aj tento rok sa potvrdilo, že šport v Tisovci prekvitá a mnohí ľudia ho považujú za skvelú aktivitu na odpútanie sa od práce a každodenných povinností.

Chceme sa poďakovať za dobrú organizáciu pani Ivete Dianiškovej, trénerovi tenisu K. Udvardymu, že si pre nás našli čas a vyhovel nám športovcom.

Hlavatá, Dianišková, Kňazková, Demianová a všetci športovci ŠAR

Prvá misska z Tisovca?

Lýdiu Svobodovú stretnete na ulici ako skromnú, nenápadnú, ale milú usmievavú cieľavedomú mladú dámu. Málokto si uvedomí jej hendikap, veď dokáže s ľuďmi komunikovať tak, ako by ho ani nemala.

O tom, že sa zúčastní súťaže, sme sa dozvedeli od jej mamy Marty, ktorá má spolu s otcom Jurajom najväčšiu zásluhu na tom, že ich dcéra sa nám javí tak, ako som napísal.

Lydka v súťaži uspela vďaka svojim schopnostiam a šarmu, ale aj preto, že v minulosti pracovala v mažoretkových súboroch mesta. Kým ostatné súťažiacie predvádzali pantomimu, ona zvolila to, čo sa naučila a pred súťažou s prispomiením Peti Kertész „oprášila“ - tu na kultúre. A práve to ju vynieslo na piedestál súťaže.

Aj touto cestou chcem v mene redakcie popriať veľa životného elánu a úspechov nielen našej prvej misske, ale aj celej jej rodine s uistením, že palce budeme držať aj v náročnej príprave, aj na samotnej celosvetovej súťaži Miss Deaf World, ktorá sa má konať buď v Slovinsku alebo v Brazílii.

Štefan Sabó

ČARY - KÚZLA - VEŠTENIE

Od našich detských čias nás magicky priťahuje iracionálny a magický svet mýtov, povíer a veštenia. V čom spočíva čaro tajomnej mágie, ktorá je stará ako ľudstvo samo a jej stopy nachádzame spoločne s najstaršími dôkazmi ľudskej existencie? Aké mystériá ukrývali pred zrakom nezasvätených zabudnuté antické veštiarne a svätyne? Akú úlohu plnili v dávnych kultúrach medicínami, šamani, čarodějníci a čarodějnice, keltskí druidi, egyptskí kňazi, východní mudrci, či veštec a veštkyne? Prečo nás aj dnes uchvacuje mýtopoetické videnie sveta? Na tieto a mnohé iné otázky sa pokúsi dať odpovede pripravovaná výstava, ktorej otvorenie sme naplánovali na dni, ktoré sa u našich predkov spájali zo zvýšenou aktivitou zlých síl a nadprirodzených bytostí. Ubúdanie denného svetla a prevaha noci a temnoty vyvolávali v nich obavy z pôsobenia zlých démonov, ktorí im mohli uškodiť. V ich predstavách sa v tomto čase akoby sústredili zlé sily a zlopovečné strigy mali väčšiu možnosť aj viac odvahy škodiť ľuďom. Zmyslom magických úkonov a rituálov bolo nielen ovládnuť tieto javy, ale signovaním alebo vyslovením zaklínača ich úplne odstrániť zo života spoločnosti. Korene imaginárneho obrazného myslenia siahajú hlboko do prehistórie, do obdobia, kedy sa človek začal vymaňovať z bezprostrednej závislosti na prírode a začal ju pretvárať a prispôbovať svojim potrebám. Týmto nevyhnutným štádiom vývoja ľudského vedomia prešlo celé ľudstvo. Příklad pozitívneho vplyvu mágie nám poskytujú prehistorické jaskynné maľby na ktorých sú zobrazené zvieratá, nad ktorými si takto pravekí lovci zabezpečovali nad nimi svoju moc. Obrazné oživenie a personifikácia prírodných síl a zákonov pomáhali ľuďom priblížiť záhadný okolitý svet, orientovať sa v ňom a pomocou mágie uskutočňovanej špecialistom, ho ovládnuť. Povešť ľudí s nadprirodzenými schopnosťami získali aj remeselníci, ktorí si úzkostlivo strážili svoje odborné tajomstvá a remeselné zručnosti. Spomedzi nich boli najmä kováči považovaní za nebezpečných kúzelníkov. V Egypte bolo odriekavanie slov prednesených bohom v niektorých mýtických udalostiach obvyklou magickou technikou. Cieľom vyššej mágie v Egypte a zároveň jednou z jej základných techník bolo opustenie tela a rozšírenie vedomia v predstavivosti a meditáciách, čím bolo možné pochopiť Boha. Egyptským bohom múdrosti a mágie bol Thovt, vynálezca písma stotožňovaný s mýtickým mudrcom Hermom Trismegistom – Trikrát mocným. Podľa mýtu o stvorení egyptského Memfisu svet stvoril boh Ptah tak, že si všetky dnes existujúce veci vytvoril vo svojej myslí a potom svoje myšlienky vyjadril pomocou slov, čo zapríčinilo ich zhmotnenie. Vynálezom písma a abecedy sa upevnila moc kňazov, ktorí boli pre vtedajších, zväčša negramotných ľudí, symbolom zázračnej múdrosti. Pre našich praslovanských predkov boli nositeľmi a ochrancami poznatkov a vedomostí čarodějníci - mágovia, ktorí tieto tajomstvá zaznamenávali robením zárezov (čiaraní) do bukovej kôry. „Tajomnými zárezmi - čiarami vyrezanými do bukovej kôry si (č)arodějníci navzájom odovzdávali informácie, ktorým nikto nezasvätený nerozumel. Len

čarodějníci poznali tajomstvo čiar na bukovej kôre. Preto sa nemožno ani diviť, že naši predkovia prvé (ogamické) písmená majú podobu rovných alebo šikmých zárezov v bukovej kôre, nazývali jednoducho buky. Odtiaľ majú svoj pôvod i originálne slovanské výrazy ako: azbuka, bukva alebo bukvar. Keltský - praslovanský pôvod má i anglické book, čo značí predmet, na ktorý sa píše, t.j. knihu, na stránky ktorej dnes možno písať, podobne ako kedysi na bukovej kôre. Dnes viac ako inokedy začíname rozumieť tejto imaginácii práve preto, že kodifikovaný svet, do ktorého sme sa uzavreli pred prírodou, nám neprináša uspokojenie a viera v získavanie poznania racionálnou cestou sa vytráca. Hekticky vystupňovaná honba západného sveta za materiálnym bohatstvom má katastrofálne následky nielen na nás samých, ale aj na prírodu, ktorej sme nedeliteľnou súčasťou. Výhodiskom z tejto neutešenej situácie je pochopenie toho, že sme jej spolutvorcami a ochrancami, nie ničiteľmi. K tomuto uvedomeniu nám môže dopomôcť aj skúmanie a poznávanie mýtopoetických predstáv našich dávnych predkov. V nás samých, v našom podvedomí, ukryté pod povrchom racionálneho myslenia, sa ukrýva vzácne dedičstvo, po ktorom môžeme kedykoľvek siahnuť a nechať sa inšpirovať k morálnemu jednaniu.

Staňte sa aj Vy spolutvorcami výstavy, ktorá ponúkne netradičný pohľad na fenomén mágie, ktorá sa zrodila spolu so vznikom ľudského vedomia a ovplyvnila náboženstvo, umenie, vedu, spoločenské inštitúcie a spôsoby vládnutia v jednotlivých historických epochách a dnes zažíva svoju renesanciu, oživením záujmu o duchovný rozmer človeka. Zapožičajte nám akékoľvek drobnosti, bosorky a predmety, vrátane Vašich ručne zhotovených produktov, dotýkajúcich sa témy čarodějníctva a mágie. Doneste nám ich láskavo do MsKS Tisovec do 17.10.2013. Za každý hoci aj drobný artefakt Vám vopred ďakujeme.

Alena Pivovarová, Miroslava Kojnková

Poľsko – marocko – slovenská speleologická expedícia

V rámci spoznávania slovenského krasu a výmeny jaskyniarskych skúseností zavítali do tisovského Speleoklubu známi marockí jaskyniari doktorandi Ali Ikka a Abdo Wanaïm z Agadirského speleologického klubu. Doprevádzali ich poľskí jaskyniari zo Speleoklubu Brzeszcze na čele s Robertom Pestom. Po príchode, dňa 21. septembra, stali sa hosťami tisovských jaskyniarov. Po ich ubytovaní na jaskyniarskej základni v Suchých doloch si prezreli známu jaskyňu Michňovú ako aj symbolický cintorín, ktorý sa v nej nachádza. Nasledujúci deň bol venovaný návšteve jaskyne Teplica. V nej bola zvolená zložitá trasa po vodnom toku s prekonaním 16 m vysokého vodopádu, pri

ktorom si uctili pamiatku objaviteľa Teplice Petra Ošusta. Prehliadka pokračovala po menej známych koncových častiach jaskyne. Na záver exkurzie sa uskutočnilo spoločné fotenie všetkých zúčastnených jaskyniarov. Po skončení akcie nasledovalo priateľské posedenie pri dobrom guláši, pri ktorom sa marockí a poľskí jaskyniari podelili s nami o doterajšie zážitky. Posledný deň pobytu bol venovaný prieskumu jaskyne netopierov, kde po lanovom traverze zdolali vstupnú priepasť. Priateľská návšteva jaskyniarov sa ukončila v popoludňajších hodinách. Marockých, ako aj poľských jaskyniarov, čakala ešte cesta

do jaskýň poľských Tatier. Počas pobytu a pri jednotlivých exkurziách sa natočilo veľa filmového materiálu, z ktorého by mal vzniknúť krátky dokumentárny film.

Dušan Hutka

Spoza dverí ZŠ

Po dvojmesačných letných prázdninách ZŠ Dr. V. Clementisa opäť otvorila svoje veľké dvere dokorán, aby vo svojich útroboch pohltila 360 žiakov. Do „prváčikovských“ lavíc si z toho sadlo 32 prváčikov a aby sa „nepomiešali“, vstupovali do školy so žltým alebo zeleným balónikom. Otvorenie nového školského roka 2013/2014 skrášlila svojím prednesom Zara Trnavská (III.B) a po príhovore riaditeľa školy Mgr. Klementa Kéryho, žiakov pozdravil i predseda Komisie školstva, vzdelávania a mládeže Ing. Marcel Lopusný. Prítomná bola i prednostka mestského úradu Ing. Katarína Mešková.

D. Čaplovič a M. Bagačka pri položení kvetov k Pomníku Dr. V. Clementisa počas Clementisových dní 2013

Ostatné fotografie v článku sú z otvorenia školského roka 2013/14

Aj minister školstva Dušan Čaplovič otváral nový školský rok v obciach Raková a Stará Bystrica na Kysuciach. Vo svojom príhovore priznal, že učiteľia nie sú dostatočne ocenení a prisľúbil, že do roku 2016 zabezpečí pozitívne zmeny. Okrem iného povedal: „Učiteľia, patrite do neba! Ďakujem vám za vašu nedocenenú prácu, za to, čo v týchto ťažkých časoch robíte pre naše deti. Učiteľské povolanie nie je len povolaním, je to skutočne misia, ktorú plníte za malé peniaze a v ťažkom, čoraz náročnejšom prostredí.“ Zároveň potom vyzval žiakov, aby s pokorou prijímali snaženie učiteľov a vážili si ich ako svojich druhých rodičov. Nuž uvidíme, čo z toho bude pravda...

A čo my?

Hneď 6. septembra sme sa zúčastnili osláv 69. výročia SNP. Dopoldnia mali naši deviati besedy s priamymi účastníkmi bojov, a to s plukovníkom v.v. Ladislavom Sládkom z Rimavskej Soboty, ktorý v marci oslávil vzácných 85. rokov a s Júliom Molitorisom, ktorý pochádza z Klenovca a má krásnych 86 rokov. Na našu veľkú radosť obidvaja skonštatovali, že také dobré a vnímavé deti počas svojich besied v rôznych mestách Slovenska ešte nemali.

V termíne od 3. do 6. septembra sa 16 žiakov našej základnej školy zúčastnilo zahraničného výletu „Štyri dni s lesníkom“, v Maďarsku. Tento výlet bol odmenou za víťazstvo vo vedomostnej súťaži „Spoznaj les“. Prvá cesta ich zaviedla do mestského parku v Egri s prehliadkou podujatia „Jeden deň s lesníkom“. Po netradičnom obede, ktorý začal ovocnou polievkou z kiwi a banánov, pokračovali prehliadkou zámku. Druhý deň naši víťazi cestovali do doliny Szalajka, kde ich skutočne čakal zaujímavý program. Zatiaľ, čo si jedna skupinka detí jazdila v koči prezerala okolie, druhá skupinka si s chuťou vyskúšala jazdu na koni. Skúšku odvahy bola však pre všetkých „Tarzani“, kde museli vo výške niekoľkých metrov zdolať skutočne náročné prekážky. Naši „tarzani“, pevne istení lanom, zručne preliezali zo stromu na strom, prehupovali sa cez potok, či sa spúšťali v drevenom domčeku ako na lanovke. Neskôr sa lesnou železničkou odviezli do Lesníckeho skanzenu a strávili tam celé popoludnie. Lesníci im chceli ukázať aspoň časť z krásy stromov, zázrakov a zaujímavostí prírody. Večer, ako inak, ukončili rezkou tancovačkou so skupinou Tekergő. Tretí deň cestovali

autobusom do mestečka Gyöngyös, kde navštívili múzeum Mátra. Po veľkom zážitku, akým múzeum určite bolo, sa presunuli do dedinky Mátraszentistvána. Tu ich čakala návšteva hvezdárne, prehliadka kostola, lesnej škôlky a nakoniec výroba náramkov a obrázkov servítkovou technikou. Večer si všetci spoločne zaspievali pri rozlúčkovom táboráku. Posledný, štvrtý deň, strávili kúpaním v termálnom kúpalisku v Egri. V mestskom parku sa napokon popoludní – smutnovešeli – rozlúčili s lesníkmi a plní dojmov sa vydali na cestu domov. Na tento výlet budú všetci iste dlho spomínať. So zážitkami sa podelila Mgr. Miroslava Janečeková.

13. septembra sa opäť „vybrala“ do susedného Maďarska, do Egri, kolegyňa Mgr. Tatiana Katreniaková, aby sa zúčastnila záverečnej konferencie „LESNÍCI DEŤOM“. Jej cieľom bolo zhodnotenie celkového priebehu projektu a jeho prínos pre zúčastnené školy.

Ako sme už spomínali, do projektu „Lesníci deťom“, sa zo ZŠ v Tisovci zapojili až tri osemčlenné družstvá. Dve družstvá vo vedomostnej súťaži zvíťazili. Veľmi motivujúce pri príprave žiakov v tejto vedomostnej súťaži boli učebné materiály, ktoré dostali všetky ZŠ po prvom kole literárno – výtvarnej súťaže. Samozrejme, že ďalšou veľkou motiváciou bola hlavná výhra „Štyri dni s lesníkom“ v Maďarsku – čo sa nám aj podarilo!

S takýmto ocenením sa dosiaľ ešte naši žiaci nestreli. Bolo to pre nich niečo nové a nezabudnuteľné. Mgr. Tatiana Katreniaková tiež veľmi pozitívne hodnotila spracované videá o zvieratách, drevinách a práci lesníkov. Žiaci si tak

svoje vedomosti počas prípravy na súťaž mohli neustále overovať a dopĺňať na vedomostných kvízoch na stránke „Lesný hospodár“. (Tento učebný materiál budeme môcť využívať aj v budúcnosti na vyučovaní.)

Samotní víťazi nazvali túto výhru „Odmena za poctivú prácu v škole a putovanie za poznáním čarovnou prírodou Maďarska“.

Na záver konferencie pani učiteľka tmočila poďakovanie od pedagógov a žiakov pre všetkých lesníkov, tmočníkov a organizátorov tohto úspešného cezhraničného projektu.

Veď láska k prírode by sa mala vštepuvať deťom nielen v školách, ale i v rodinách, aby sme si všetci prírodu vážili a chránili ju pre seba i ďalšie generácie!

S prírodou súvisí i ďalší ročník jesenného spomienkového výstupu na Trstie.

Túžba zúčastniť sa tejto skvelej akcie v žiakoch i učiteľoch vládla už koncom predchádzajúceho 8. ročníka. Už vtedy rozmýšľali nad tým, kto bude v chate spať, kto pôjde dole do Tisovca, kto ... Nikto netušil, že všetky odvážne plány zruší „škaredé“ počasie. Deň pred odchodom sa výstup definitívne zrušil. Sklamanie na tvárach nadšencov sa nedalo opísať. Pripravil sa náhradný program v podobe besedy, hier, úloh, ale... čo sa v yrovná jesennému spomienkovému výstupu na Trstie? Keďže fantázií sa medze nekladú, hlavní aktéri dostali nápad. Noc v škole. To bolo prosieb, siahodlhých sľubov a „psích očí“! Nakoniec, ako inak, učiteľia zmäkli... 13.

septembra sa preto po Tisovci smerom do školy ponáhľali deviatci s veľkými batohmi, spacákmi v ruke a veľkými úsmevmi na tvári.

So zavonením na prvú vyučovaciu hodinu sa začala beseda s Mgr. Mahulienu Štrbovou, ktorá „turistom“ povedala veľa poučných a zaujímavých vecí zo života Václava Vraného. Dozvedeli sa, že bol jedným z významných botanikov, ktorý dôkladne preskúmal faunu a flóru okolia Tisovca. Prezradené boli i rôzne zaujímavosti o prírodných a geologických podmienkach Tisovca, o jaskynných útvaroch, rastlinstve a živočíšstve, či hubách nachádzajúcich sa v okolí nášho malého mestečka. Niektoré z týchto informácií boli pre žiakov novinkami. Podľa slov deviatikov bola prednáška v mnohom poučná a obohacujúca.

Po prednáške sa všetci vybrali k hrobu Václava Vraného, kde Emil Alexander Peprik (IX.B) zarecitoval báseň a Lujza Laudárová (IX.A) prečítala krátky príbeh o živote a smrti Václava Vraného. Zapálili sviečky, položili kvety a minútou ticha si uctili pamiatku Václava Vraného.

Po návšteve hrobu Václava Vraného boli pre žiakov v telocvični pripravené súťaže – spoznávanie stôp zvierat, rozpoznávanie rastlín a drevín, určovanie druhov vtáctva, či otázky o Trstí a Václavovi Vranom. Po dlhom a namáhavom súťažení vedúci vyhodnotili všetky družstvá a každé z nich bolo odmenené.

Večerný program v škole začal o 18.00 hod.

Zábava v podobe športových hier – volejbal, basketbal, futbal, či jedenie pizze a hranie spoločenských hier. „Všetko bolo perfektné!“ jasali deviatci na druhý deň a aj keď sa nemohli zúčastniť jesenného spomienkového výstupu na Trstie v tom pravom zmysle slova, boli spokojní a vďační za tento nádherný vymyslený a pripravený náhradný program! Zo srdiečka ďakujú Mgr. Mahulien Štrbovej, zástupcom KST Rodanovi Štrbovi

sa manželkou, riaditeľovi školy Mgr. Klementovi Kérymu, Mgr. Beáte Gandžalovej a Ing. Jane Belicovej.

24. septembra sa naši športovci zúčastnili cezpoľného behu v Rimavskej Sobotě s Mgr. Mariánom Petrokom. Mladšie žiacky „vybehli“ 1. miesto, mladší žiaci 3. miesto a staršie žiacky 4. miesto.

Blahoželáme! „Dočítania“ o mesiac.

Za celý kolektív Mgr. Marta Svobodová

Program Kina pod Hradovou (predstavenia začínajú o 17,00 hod.)

Predám garáž pod Vápenkou.
Cena dohodou.
Kontakt: 0903811179

Dám do dlhodobého
prenájmu, prípadne predám 2-
izbový byt na Francisciho
ulici. Byt je v pôvodnom
stave.
Kontakt: 0903539700

**Banskobystrický
samosprávny kraj**
Námestie SNP 23, 974
01 Banská Bystrica

**Predseda
Banskobystrického
samosprávneho kraja
vyhlasuje
VÝBEROVÉ KONANIE**
na obsadenie miesta:
**riaditeľ / riaditeľka
Domova dôchodcov
a domova sociálnych
služieb Tisovec,**
Bakulínho 905, 980 61
Tisovec

Podrobné podmienky
nájdete na webovej
stránke mesta
i v redakcii.

V Banskej Bystrici dňa
27. septembra 2013
Ing. Vladimír Maňka,
predseda BBSK

1.10. Nádherné bytosti - USA

Film Nádherné bytosti je založený na prvom románe z najpredávanejšej série Kami Garcia a Margaret Stohl. Nadprirodzený príbeh lásky prebieha na juhu. Film Nádherné bytosti porozpráva príbeh dvoch milencov, ktorých spojili samotné hviezdy. Ethan (Alden Ehrenreich), mladý muž túžiaci uniknúť zo svojho malého mesta a Lena (Alice Englert), tajomná nová dievčina. Spoločne odhalia temné tajomstvo o svojich rodinách, ich históriách a ich meste.

Dráma, fantasy, 123 min., MP 12, vst.: 2,-deti: 1,50€

8.10 Kozí príbeh so syrom - ČR

Do kín sa v českej animovanej 3D komédii Kozí príbeh so syrom vracia obľúbená postava prostorekej Kozy, ktorá v novom príbehu predstavuje ďalšie rozprávky.

Kuba s Mácou sa usadili v kráľovstve, ktorého kráľ si cení syry nad zlato. Aj Kuba s Mácou sa živí výrobou syrov, kým ich jednej noci neodnesie čert. Ich statočné deti Honzík a Zuzanka sa ich s pomocou Kozy vydajú nájsť a zachrániť. Pomáhať im budú napríklad Dlhý, Široký a Bystrozraký a všetci zistia, že cesta do pekla môže byť nielen zábavná, ale môže skončiť aj na nečakanom mieste...

Animovaná rozprávka, 82 min., MP, vst.: 2, deti: 1,50€

15.10. Zázrak - SR, ČR

Dievčatá majú šťnásť, pätnásť rokov a zažili viac ako väčšina dospelých. Záškoláctvo, úteky z domu, prostitúciu, drogy, život na ulici, a osudové lásky, aj keď sú ešte deti. Majú neúplné rodiny a zbabrané životy... Takých ako ony sú polepšovne plné.

Ela má detskú tvár a telo, ktoré napriek veku pôsobí veľmi žensky. V prvý večer keď ju matka privedie do polepšovne sa musí postaviť na improvizované pódium a je podrobená tzv. verejnej spovedi. Zistíme, že mala tridsaťročného frajera Robyho, s ktorým sa stretávala a u ktorého po úteku z domu žila. Ela ho miluje, ale nemôže sa s ním kontaktovať. Počas silvestrovskej diskotéky sa rozhodne z polepšovne ujsť.

Dráma, MP 15, 78 min., vst.: 2, deti: 1,50€

22.10. Havran - USA, MR, Španielsko

Detektív Emmet Fields (Luke Evans) je povolaný k prípadu brutálnej vraždy dvoch žien. Pri pátraní zistí, že zločin sa až príliš podobá zamýšľanej vražde, ktorá bola do detailov opísaná v poviedke spisovateľa Edgara Allana Poea (John Cusack).

Thriller, 111 min., MP 15, vst.: 2,-€

29.10. Asterix a Obelix v službách Jej Veličenstva - Fr.

Pod vedením Júlia Cézara napadli preslávané rímske légie Britániu. Jednej malej dedinke sa však stále darí statočne odolávať, ale každým dňom je slabšia a slabšia. Britská kráľovná preto vyšle svojho verného dôstojníka Anticlimaxa, aby vyhľadal pomoc u Gálov v malej dedinke vo Francúzsku, ktorá je známa svojim domyselným bojom proti Rimanom. Keď Anticlimax popíše zúfalú situáciu svojich ľudí, Gálovia mu darujú barel svojho kúzelného lekáru a Asterix a Obelix sú poverení odprevadiť ho domov. Akonáhle dorazia do Británie, Anticlimax im predstaví miestne zvyky a všetci to poriadne roztočia! Nahnevaný Cezar sa však rozhodne naverbovať Normandov - strach naháňajúcich bojovníkov zo Severu, aby navždy skoncovali s Britmi. Lenže Normandovia túžia len po jedinom - zažiť strach, pretože započuli to legendárne príslovie - „Strach ti dáva krídla“ a kto by nechcel lietať? Gálovia, Briti, Normandi a Rimania sa zamotajú do bláznivej naháňacky za kúzelným lekárom, na ktorom záleží spása národa...

Dobrodružná rodinná komédia, 110 min., MP 12, vst.: 2, deti: 1,50€

DETSKÝ BAZÁR

alebo

MODRÝ KONÍK V TISOVCI

milé maminy,
srdečne vas pozývame na
DETSKÝ BAZÁR

kde mamičky budú ponúkať mamičkam všeličo pre vaše srdiečko.
Môžete kúpiť zachovalú zimnú kombinézu, alebo detskú sedačku,
alebo všeličo iné...
príďte sa pozrieť

**19.októbra 2013 (sobota) v čase
od 9:00 do 12:00**

spoločenskej sály v budove MsKS v Tisovci.
ak tiež máte niečo, čo by ste chceli ponúknuť, môžete
volať na t.č.

0908302758.

tešíme sa na vás.

Speleoklub Tisovec

**na počesť potápačov, ktorí pomáhali skúmať
a objavovať zatopené jaskyne Muránskej planiny
organizuje v dňoch 11. - 13. októbra 2013**

Zraz speleopotápačov - II. ročník**Program:**

11. 10. 2013

Príchod účastníkov, prezentácia, ubytovanie, posedenie

12. 10. 2013

Stretnutie účastníkov o 9. 00 v spoločenskej sále MsKS v Tisovci,
prezentácia.

Otvorenie výstavy o histórii potápania v priestoroch MsKS.

Suché exkurzie do vybraných jaskyniarskych a potápačských lokalít
v Tisovskom krase.

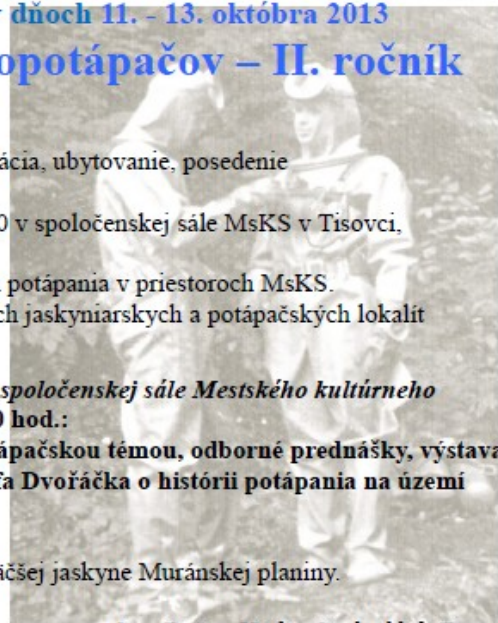
**Podujatia pre verejnosť v spoločenskej sále Mestského kultúrneho
strediska v Tisovci od 17.00 hod.:**

- Premietanie filmov s potápačskou témou, odborné prednášky, výstava.
- Predstavenie knihy Jozefa Dvořáčka o histórii potápania na území
Československa.

13. 10. 2013

Prehliadka Bobačky - najväčšej jaskyne Muránskej planiny.

Ukončenie zrazu.

Ing. Dušan Hutka, Speleoklub Tisovec